

ENFÒMASYON ITIL

- 1 Chache jwenn enfòmasyon sou wout, distans, transpò ak abri ki an sekirite. Ekri nimewo konsila peyi w nan chak peyi ou pral travèse, ansanm ak lòt enstitisyon, nan ka ou bezwen mande èd.
- 2 Fè rechèch sou klima kote w pral vwayaje yo; sonje ke yo varye selon epòk nan ane a e ke nan dezè a yo ka ekstrèm. Mete rad manch long ki pwoteje ou kont risk posib, tankou prezans ensèk, bèt danjere ak solèy la. Pote tou rad cho, gan, flach, alimèt, ak siflèt ki ka itil nan ka ijan.

MATERYÈL GRATIS

- 15 Si yo kenbe w nan prizon epi w ap imigre ak fanmi w, rapòte li bay otorite yo pou evite yon separasyon fanmi. Nan Meksik, otorite yo dwe mennen nou nan yon abri Sistèm pou Devlopman Entegre Fanmi an (Desarrollo Integral de la Familia, DIF).

- 16 Si w ap imigre ak yon gwo gwoup imigran oswa nan yon karavàn, asire w ke w pwoteje byen w yo epi pa separe ak fanmi w. Ou dwe kontinye voye je sou timoun yo epi pa separe ak yo nan okenn sikonstans.

- 3 Pandan vwayaj ou a ou ka pèdi dokiman enpòtan ou yo (idantite, kat vaksinasyon, sètifika, pami lòt moun) kidonk li nesesè pou ou plastifye yo oswa kenbe yo nan yon sak, e ke ou toujou pote yo avèk ou pou ou pa pèdi yo oswa mouye yo. Ou ka kite yon kopi nan peyi w oswa yon moun ou fè konfyans kenbe l pandan vwayaj ou a, pran foto yo, epi sovgade yo nan imèl oswa telefòn ou. Sa ap itil si w pèdi yo oswa si yo detwi sou wout la. Ou ka sovgade yo san danje nan aplikasyon RedSafe nou an (ki disponib sou Google Play ak AppStore).
- 4 Si ou gen yon itinerè planifye, pataje li avèk yon manm fanmi ou oswa yon moun ou fè konfyans pa mwayen ki an sekirite.

- 5 Sonje achte yon batri ekstèn pou chaje telefòn ou. P ap genyen anpil sant rechaj sou wout la.
- 6 Prepare yon twous gerizon debaz pou blesi senp ki gen ladan bandaj, pansman, vazlin, ak savon.
- 7 Pou sekirite ou, pa bay etranje enfòmasyon sou vwayaj ou oswa detay pèsònèl ou, tankou si ou gen fanmi oswa zanmi nan Etazini, oswa si yon moun ap sipòte ou finansyèman. Mansyone oswa pataje sa sou rezo sosyo ka mete ou an danje.
- 8 Pa prete moun ou pa fè konfyans telefòn selilè w. Si yon moun mal sèvi ak kontak ou yo, li ka mete ou an danje.

- 9 Eseye sèvi ak telefòn moun ou fè konfyans sèlman. Si w ap itilize telefòn enkon, efase nimewo a nan telefòn nan lè w fin fè apèl la.
- 10 Pou rezon sekirite, sovgade kontak ou yo sou telefòn ou ak non ki apwopriye epi evite mete non yo ant parantèz, tankou "manman", "papa" oswa "frè".
- 11 Vwayaje pandan lajounen ak yon gwoup ou fè konfyans ka mwens riske, espesyalman pou fanm ak tifi. Si sa posib, pa separe tèt ou ak gwoup ou a.
- 12 Chèche kote ki an sekirite pou w pase nwit lan; dòmi deyò ka danjere anpil.
- 13 Gen anpil risk sou wout la. Ekstèsyon ak vòl rive souvan, menm lè w ap vwayaje nan tren oswa nan lòt mwayen transpò. Toujou pwoteje byen w yo.

- 14 Si otorite yo kanpe w, rete kalm epi koute enstriksyon yo. Si w ap vwayaje ak fanmi w, ou gen dwa rete avèk yo. Si ou gen nenpòt kondisyon medikal patikilye oswa risk (maladi, gwosès, ou te temwen oswa viktim yon krim, oswa kouri kite peyi ou akòz menas), tanpri rapòte li bay otorite yo.

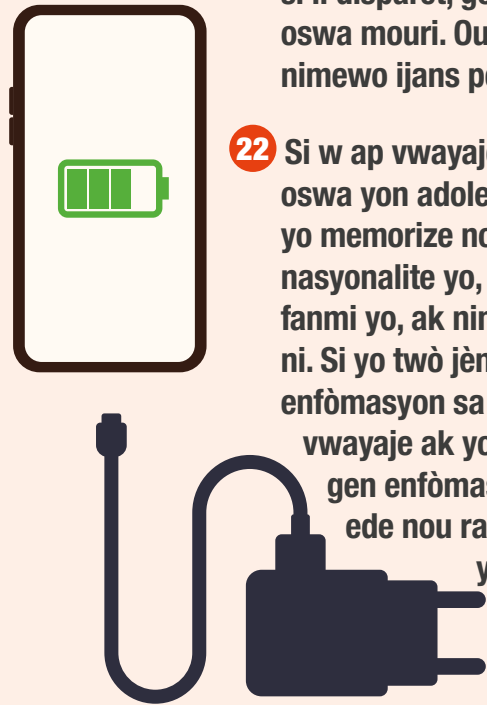
KENBE KONTAK AK FANMI W

- 17 Pandan vwayaj ou a ou ka pèdi telefòn ou ansanm ak kontak fanmi ou. Aprann omwen 3 nimewo telefòn, ansanm ak modpas rezo sosyo ak imèl ou.
- 18 Migran yo ka viktim disparisyon oswa mouri pandan vwayaj yo. Nan ka ou disparèt oswa mouri, sa ka ede fanmi ou chache w:

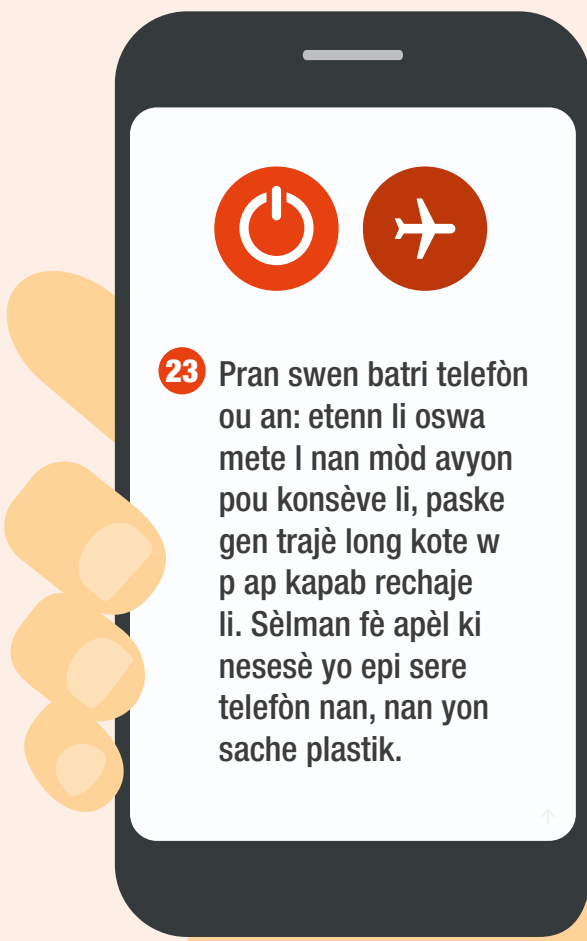

- 1) Rele yo anvan ou kite yon kote epi yon fwa ou rive nan pwochen destinasyon w lan
- 2) Enfòmasyon yo:
 - Non egzak kote w ye a;
 - Ak ki moun w ap vwayaje;
 - Pwochen pwen destinasyon w ak mwayen transpò w;
 - Ki jou w ap kominike ankò.

- 19 Sonje gen anpil kote ki pa gen sinyal. Chak fwa sa posib, pataje kote w ye a ak fanmi w, sitou si w santi w an danje.
- 20 Sonje ke kèk otèl ak pwen Lakwa Wouj ofri entènèt gratis, apèl ak estasyon pou chaje batri. Eseye itilize sèvis sa yo pou kontakte fanmi oswa zanmi, sitou anvan w travèse yon fwontyè.

- 21 Si w ap vwayaje ak fanmi oswa moun ou fè konfyans, mete nou dakò sou sa nou dwe fè si nou separe oswa pèdi kontak sou wout la, si yo arete yon moun, si li disparèt, gen yon aksidan, oswa mouri. Ou ka jwenn èd nan nimewo ijans peyi kote w ye a.
- 22 Si w ap vwayaje ak yon timoun oswa yon adolesan, asire w ke yo memorize non konplè yo ak nasyonalite yo, non yon manm fanmi yo, ak nimewo telefòn ni. Si yo twò jèn pou yo aprann enfòmasyon sa yo, asire w ke yo vwayaje ak yon kat plastifye ki gen enfòmasyon sa yo. Sa ap ede nou rankontre si te gen yon separasyon.

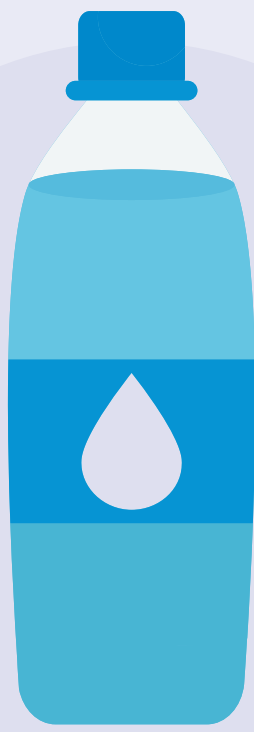

- 23 Pran swen batri telefòn ou an: etenn li oswa mete l nan mòd avyon pou konsève li, paske gen trajè long kote w p ap kapab rechaje li. Sèlman fè apèl ki nesesè yo epi sere telefòn nan, nan yon sache plastik.

PRAN SWEN SANTE W

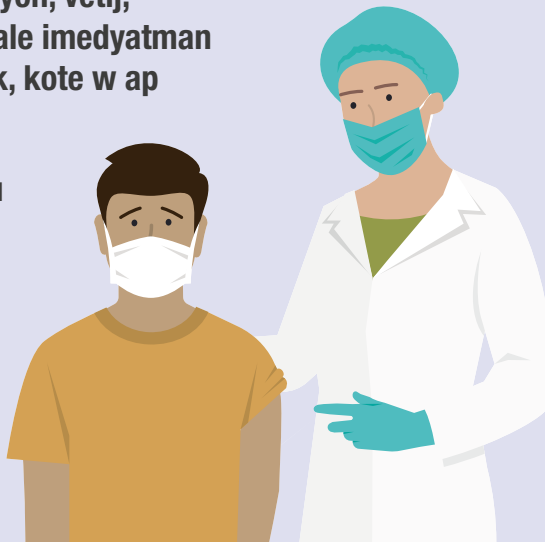
- 24 Si ou gen yon maladi kwonik, tankou dyabèt, tansyon wo, oswa VIH, vwayaje ak medikaman ou ak preskripsyon w yo. Aprann non yo epi pa neglijje tretman w lan.
- 25 Pran dokiman medikal enpòtan avèk ou, tankou kat vaksinasyon ou, preskripsyon, sètifika, elatriye. Aprann gwoup sangen ou ak alèji w, ansanm ak pa fanmi w.

- 26 Ou gen dwa pou resevwa swen medikal jeneral ak ijans nan lopital piblik ak sant sante gratis yo. Nan fen revizyon medikal ou a, ou gen dwa pou jwenn dyagnostik medikal ou alekri. Lakwa Wouj oswa Medsen San Fwontyè yo ka ede w tou nan wout ou.
- 27 Lè w ap resevwa sèvis medikal, fè yo konnen si ou fè alèji ak nenpòt medikaman pou anpeche komplikasyon.
- 28 Si yo arete w, fè otorite yo konnen si w gen nenpòt maladi epi si w bezwen nenpòt medikaman. Epitou pandan detansyon w ou gen dwa pou resevwa swen medikal.

- 29 Rete idrate. Eseye bwè dlo toutan oswa idrate tèt ou ak sewòm oral, sitou si w ansent. Evite konsome bwason enèjetik oswa bwason ki gen sèl mineral. Evite bwè dlo nan sous dlo fèm yo, paske yo fèt pou bèt konsome epi sa ka fè w mal.
- 30 Pote yon boutèy ki kapab itilize ankò, ki pa vè: ou ka ranpli li nan pwen Lakwa Wouj oswa nan pwen dlo pirifye. Pa bwè dlo ki poze oswa dlo tiyo; dlo ou konsome a dwe kiè epi li pa dwe gen okenn koulè oswa bagay k ap flote ladann.
- 31 Pa mete chosèt oswa soulye mouye, paske yo ka lakòz zanzpoud ak enfeksyon po. Mete chosèt koton ak sandal. Sèvi ak poud bebe ede pou evite zanzpoud.

- 32 Si ou gen zanzpoud, pa pete yo pou evite enfeksyon. Si li pete poukont li, netwaye blesi a epi kouvri li.
- 33 Toujou sonje swiv twa etap pou fè prevansyon maladi: 1) lave men souvan, 2) mete mask, ak 3) sèvi ak pwodui kont moustik oswa manch long.
- 34 Si ou gen sentòm tankou lafyèv, tous, doule nan kò, dezidratasyon, vètij, vomisman, oswa dyare, ale imedyatman nan yon sant sante piblik, kote w ap jwenn asistans gratis.
- 35 Si ou gen sentòm tankou lafyèv, tous, doule nan kò, dezidratasyon, vètij, vomisman, oswa dyare, ale imedyatman nan yon sant sante piblik, kote w ap jwenn asistans gratis.

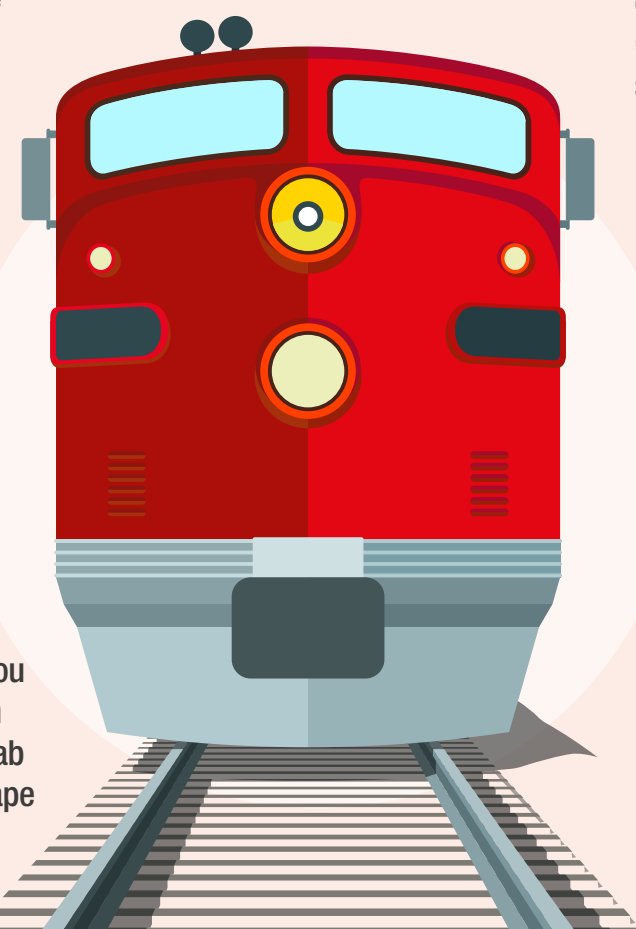
- 36 Si ou sibi yon anpitasyon oswa blesi twomatik, chèche swen nan sant reyabilitasyon fizik:
 - Nan Meksik: INGUDES ak DIF
 - Ondiras: CRIT-TELETÓN ak Fondasyon Vida Nueva
 - Gwatemala: Lopital Infantil Enfeksyon ak Reyabilitasyon ak Lopital Nasyonal Otòpedi ak Reyabilitasyon-Von Ahn
 - Nan El Salvador: Enstiti Salvadò pou Reyabilitasyon Konplè - ISRI

ASIRE KÒ W PANDAN TRANSPÒ A

- 37 Tonbe nan yon tren k ap deplase trè danjere: ou ka pèdi yon manm nan kèk pati nan kò w oswa menm pèdi lavi ou. Evite itilize tren oswa machin machandiz yo, sitou si w ap vwayaje ak timoun.

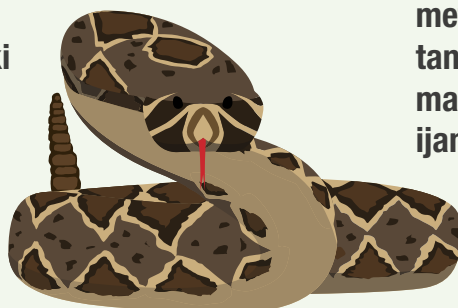
- 38 Li trè danjere pou vwayaje nan tren oswa machin kago si ou pa te manje oswa repoze paske ou ka tonbe si dòmi pran w. Si konpayèl ou yo se moun ou fè konfyans, youn apre lòt nou ka repoze epi voye je sou lòt.
- 39 Pa mare rad nan ren ou, yo ka kole nan yon bagay epi lakòz aksidan. Epitou, pa pote sak oswa lòt bagay nan men w.
- 40 Nan tren oswa nan machin machandiz li rekòmande pou vwayaje chita. Fè atansyon sou wout la: gen branch, kab elektrik oswa tinèl ki ka frape

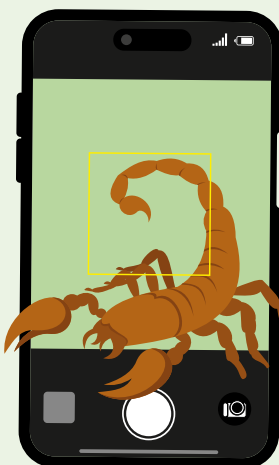
- ou oswa fè ou tonbe. Chita kote w asire epi santi w gen mwens risk pou w tonbe.
- 41 Evite vwayaje andedan kabwèt, bwat kamyon oswa nan espas ki fèmen epi san ase vantilasyon, paske ou ka toufe oswa rete fèmen.
 - 42 Si yon etranje ofri w transpò, evalue risk yo byen epi gade kalite veyikil la. Pa dakò pou vwayaje nan machin ki fèmen kote ou pa kapab desann ak pwòp volonte w.

SI W AP MACHE NAN FORÈ, JENG OSWA DEZÈ

- 43 Sou wout ou, ou ka jwenn bèt venime, tankou eskòpyon, arenyen ak koulèv. Lefèt ke li mòde oswa pike w gen dwa mòtèl. Mete rad manch long ak pantalon long pou pwoteje tèt ou. Souke rad ou, soulye ou, ak sakado ou anvan ou mete yo, epi tcheke ki kote ou pral dòmi oswa chita a. Sèvi ak pwodui pwoteksyon.
- 44 Si yon bèt mòde w oswa pike w, chèche swen medikal imedyatman. Evite bouje pati ki blese a epi rense blesi a avèk dlo pwòp. Pa souse oswa peze sou zòn ki afekte a: li lakòz plis domaj epi ogmante risk pou enfeksyon.

- 45 Si sa posib, pran yon foto bèt ki mòde w la pou ou montre anplwaye sante yo li.
- 46 Rivyè yo pi fon pase sa yo sanble. Gen kouran ak toubiyon ki ka lakòz lanmò ou. Travèse yo ak anpil rad oswa valiz ogmante chans pou nwaye. Kenbe nan tèt ou, nan kèk dat nan ane a, rivyè yo ogmante akòz lapli, kidonk ou pa ta dwe dòmi bò kote yo.
- 47 Si w nan yon sityasyon ki mete lavi w an danje, pa tann jiska dènye minit pou mande èd. Rele 911, nimewo ijans lan. Ou pa bezwen gen minit, rechaj oswa kat prepeye, ni koneksyon entènèt sou selilè w.

- 48 Si w nan yon sityasyon ki danjere, ou ka pataje kote w ye a ak yon manm fanmi w oswa yon moun ou fè konfyans pou enfòmasyon otorite rechèch ak sekou yo. Youn nan fason ki pi fasil pou fè sa se sou WhatsApp. Swiv etap sa yo:
 - 1) Aktive jeyolokalizasyon sou telefòn ou an
 - 2) Sovgade kontak la (nimewo telefòn nan) moun ou vle voye pozisyon w ba li a
 - 3) Yon fwa kontak la sovgade, antre sou WhatsApp ak konvèsasyon moun ou vle voye pozisyon w ba li a
 - 4) Plizyè opsyon pral parèt nan konvèsasyon an: kamera, foto, vidyò, dokiman, pozisyon...
 - 5) Chwazi "pozisyon" ak Lè sa a "Voye pozisyon aktyèl mwen"

- Sonje ke yon fwa ou voye pozisyon w li enpòtan pou ou rete an plas jiskaske otorite ki apwopriye yo delivre ou.

- 49 Anpil imigran sibi aksidan sou wout la e menm mouri. Enfòmasyon yo kite nan men fanmi ou ak lòt moun ou fè konfyans anvan ak pandan vwayaj ou ka enpòtan anpil nan fè rechèch ou si ou disparèt, oswa pou idantifye ou, nan ka ou mouri. Tout moun ki disparèt yo gen dwa pou yo chache yo.
- 50 Pandan vwayaj ou a, pataje enfòmasyon ak karakteristik ki trè presi pou ou ak fanmi ou ak moun ou fè konfyans. Si ou gen yon aksidan sou wout la oswa ou gen yon gwo chanjman fizik (koupe cheve, bab ou grandi, ou fè yon tatwaj, elatriye), fè fanmi ou konnen epi voye yo yon foto pou yo konnen aparans ou.

- 51 Si w konsidere li san danje, ekri non konplè w, dat nesans ou ak dat nasyonalite w nan abri w ale yo.

KONNEN DWA OU YO

- 52 Si w antre nan yon peyi san dokiman oswa otorizasyon ki nesesè yo, yo konsidere sityasyon imigrasyon w lan iregilye. Byenke se pa yon krim, se yon ofans administratif e otorite yo ka depòte w nan peyi w. Sepandan, kèlkeswa sityasyon imigrasyon ou, ou gen dwa, tankou aksè gratis ak sèvis sante piblik, edikasyon, jistis, pa separe ak fanmi ou, pou kominike avèk konsila ou, pou mande azil epi pou resevwa tretman ak diyète pandan tout tan an. Pa gen moun ki ta dwe anpeche w egzèsè li.
- 53 Si ou nan Meksik epi ou vle retounen volontèman nan peyi ou, ale oswa rele Òganization Entènasyonal pou Migrasyon (IOM)

nan +52 55 1910 5599 oswa +52 55 2690 4314. IOM gen yon pwogram asistans retou volontè, ki gratis.

- 54 Si otorite yo arete w paske ou pa gen dokiman imigrasyon epi transfere ou nan yon estasyon imigrasyon nan Meksik, ou gen dwa pou:
 - Resevwa enfòmasyon kiè nan lang ou sou pwosesis ou te kòmanse a ak dwa ou yo;
 - Konnen kote ou ye ak règleman li yo;
 - Kominike avèk fanmi w ak reprezantan legal ou;
 - Resevwa konsèy legal;
 - Resevwa atik lijiyèn pèsònèl;
 - Resevwa swen medikal;
 - Resevwa dlo ak manje twa fwa pa jou.
- 55 Pa siyen okenn dokiman san yo pa eksplike w sa ki ladann ansanm ak konsekans k ap genyen si w siyen li. Ou gen dwa pou w resevwa yon kopi.

- 56 Apre ou fin kite estasyon imigrasyon an, otorite yo dwe remèt ou byen w yo.
- 57 Si ou pè retounen nan peyi ou akòz risk pou yo tòtre w, fè w disparèt oswa paske lavi ou oswa lavi fanmi ou an danje, ou gen dwa pou mande pwoteksyon kòm refijye nan Meksik devan Komisyon Meksiken pou Asistans Refijye (Comisión Mexicana de Ayudas a Refugiados, COMAR) epi yo pa voye w retounen. Pou w jwenn plis enfòmasyon sou pwosesis sa a, tanpri kontakte otorite yo oswa anplwaye abri yo, UNHCR, ICRC, oswa Lakwa Wouj.
- 58 Si ou se yon viktim oswa temwen yon krim nan Meksik, ou gen dwa pou aplike pou yon kat vizitè pou rezon imanitè ak Enstiti Nasyonal Migrasyon an, epitou pou w resevwa asistans medikal gratis ak konsèy legal.

Si w disparèt nan Meksik, fanmi w ka chèche w:

- Atravè Konsila Peyi w nan Meksik
- Atravè Ministè Afè Etranjè Meksik la
- Atravè Komisyon Rechèch Nasyonal la oswa komisyon rechèch eta yo

Si ou bezwen plis enfòmasyon, eskane kòd QR sa a

MESAJ POU TESTE AK IMIGRAN YO

